

ALEKSANDRÓW NA TLE REGIONU ŁÓDZKIEGO

PROGRAM ŚCIEŻKI EDUKACJI REGIONALNEJ DLA KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ (75 GODZIN)

**AUTOR – MARZENA WŁAZŁOWICZ-PIETRAS
(SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 W ALEKSANDROWIE ŁÓDZKIM)**

CELE I ZADANIA:

- ✓ *Zapoznanie uczniów z historią, geografią, gospodarką, walorami krajoznawczymi oraz kulturą ludową rodzinnego miasta i regionu*
- ✓ *Zapoznanie uczniów ze specyfiką rodzinnego miasta na tle Regionu Łódzkiego, a regionu na tle reszty Polski*
- ✓ *Ukazanie związków między ważnymi wydarzeniami w dziejach Polski, a dziejami lokalnymi i historią rodzinną*
- ✓ *Budzenie u uczniów zainteresowań przeszłością oraz dniem dzisiejszym swojego miasta i regionu*
- ✓ *Rozwijanie postaw patriotycznych uczniów związanych z historią lokalną*
- ✓ *Rozwijanie aktywnego i świadomego udziału uczniów w życiu wspólnoty lokalnej*
- ✓ *Kształtowanie u uczniów szacunku wobec dorobku przeszłych pokoleń i potrzeby pielęgnowania tradycji rodzinnych*
- ✓ *Kształtowanie u uczniów potrzeby ochrony zabytków, pamiątek i pomników przeszłości*
- ✓ *Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów źródłowych, map i planów miast historycznych i współczesnych oraz wykresów i zestawień statystycznych*
- ✓ *Rozwijanie umiejętności aktorskich, plastycznych, dziennikarskich, przewodników turystycznych itp.*

OSIĄGNIĘCIA:

Uczeń zna :

- ✓ *Realia życia codziennego w domach dawnych aleksandrowian w XIX i XX wieku*
- ✓ *Podstawowe pojęcia genealogii, budowę i znaki umowne stosowane w tablicach genealogicznych*
- ✓ *Historię i symbolikę Szkoły Podstawowej nr 4 w Aleksandrowie oraz postać patronki – Marii Curie Skłodowskiej*
- ✓ *Plan swego miasta - lokalizację najważniejszych zabytków, pomników, urzędów oraz miejsc użyteczności publicznej*
- ✓ *Kalendarz tradycyjnych lokalnych uroczystości, np. Dni Aleksandrowa*
- ✓ *Sposoby ochrony środowiska przyrodniczego na terenie miasta i gminy Aleksandrów*
- ✓ *Lokalizację, specyfikę przyrodniczą i rolę Rezerwatu Torfowiskowego Rąbień*
- ✓ *Polskie tradycje ludowe związane ze świętami Bożego Narodzenia oraz Wielkanocy*
- ✓ *Cechy muzyki ludowej oraz podwórkowej Łodzi i Regionu Łódzkiego*
- ✓ *Treść legend i podań ludowych związanych z łęczyckim diabłem Borutą i początkami Łodzi*
- ✓ *Położenie i warunki geograficzno-przyrodnicze Aleksandrowa na tle Regionu Łódzkiego*
- ✓ *Przynależność administracyjną obszaru obecnego miasta i gminy Aleksandrów od średniowiecza do XXI wieku*
- ✓ *Współczesną symbolikę heraldyczną województwa łódzkiego i powiatu zgierskiego*
- ✓ *Współczesną symbolikę heraldyczną miasta i gminy Aleksandrów oraz Łodzi*
- ✓ *Genezę obecnej nazwy miasta Aleksandrów Łódzki oraz dawnej – Aleksandrów Łęczycki*
- ✓ *Najważniejsze cechy średniowiecznej architektury obronnej Regionu Łódzkiego*
- ✓ *Lokalizację i historię najbardziej znanych zamków na terenie województwa łódzkiego*
- ✓ *Warunki życia, wyposażenie domów, cechy charakterystyczne ubioru oraz zwyczaje dnia codziennego chłopów sieradzkich, łowickich i opoczyńskich*
- ✓ *Najważniejsze cechy językowe gwar lokalnych Regionu Łódzkiego oraz specyfikę słownictwa lokalnego (wpływy językowe niemieckie, rosyjskie, żydowskie...)*
- ✓ *Historię i lokalizację dworów szlacheckich w okolicach Aleksandrowa oraz warunki życia i zwyczaje polskiego ziemiaństwa*
- ✓ *Lokalizację najważniejszych pałaców fabrykanckich na planie Łodzi, postaci największych fabrykantów, warunki życia oraz zwyczaje dnia codziennego łódzkich fabrykantów*
- ✓ *Cechy XIX-wiecznej architektury przemysłowej Łodzi, lokalizację największych kompleksów fabrycznych na planie miasta oraz warunki życia i pracy dawnych robotników*
- ✓ *Lokalizację na mapie Polski wybranych miast Regionu Łódzkiego, np. Zgierza, Pabianic, Łęczyca, Piotrkowa, najważniejsze fakty z ich historii oraz najciekawsze zabytki i obecną rolę*

- ✓ *Wybrane adresy i zawartość najciekawszych witryn internetowych tematycznie związanych z Aleksandrowem, Łodzią i Regionem Łódzkim*
- ✓ *Datę nadania praw miejskich Łodzi oraz lokalizację średniowiecznego miasteczka na tle współczesnego planu miasta*
- ✓ *Przyczyny i etapy rozwoju Łodzi jako wielkiego ośrodka przemysłu włókienniczego w XIX-XX wieku na tle rozwoju Aleksandrowa*
- ✓ *Najważniejsze style architektoniczne łódzkich kamienic na przykładzie ulicy Piotrkowskiej*
- ✓ *Postacie najwybitniejszych łódzian i osób zasłużonych dla miasta*
- ✓ *Rolę ulicy Piotrkowskiej dla rozwoju historycznego oraz współczesnego obrazu Łodzi*
- ✓ *Obrzędy religijne i kulturę dawnej społeczności żydowskiej oraz jej rolę dla historii lokalnej Łodzi i Regionu*
- ✓ *Rolę powojennej Łodzi jako centrum kultury i nauki, a zwłaszcza sztuki filmowej*
- ✓ *Prehistorię okolic Aleksandrowa, a w szczególności lokalizację stanowisk archeologicznych z epoki kamienia*
- ✓ *Etapy rozwoju osadnictwa na terenie obecnej gminy Aleksandrów w okresie przedprzemysłowym i nazwy oraz lokalizację najstarszych wsi*
- ✓ *Biografię założyciela miasta Aleksandrowa – Rafała Bratoszewskiego i innych zasłużonych dla początków Aleksandrowa postaci*
- ✓ *Datę założenia osady, pierwszej lokacji miejskiej, utraty i odzyskania praw miejskich i rolę gospodarczą Aleksandrowa w I połowie XIX w.*
- ✓ *Specyfikę turystyczną rodzinnego miasta, wartość historyczną i style architektoniczne zabytków*
- ✓ *Udział aleksandrowian w polskich powstaniach narodowych XIX w., działalności rewolucyjnej, konspiracyjnej i patriotycznej w początkach XX w. oraz w okresie obu wojen światowych*
- ✓ *Specyfikę rozwoju przemysłowego Aleksandrowa od przełomu XIX i XX w. do dziś jako ośrodka dziewiarskiego i pończoszniczego*
- ✓ *Sytuację demograficzną, trójnarodowy i trójwyznaniowy charakter osady (potem miasta) Aleksandrów przed 1939 r.*
- ✓ *Tragiczne losy żydowskiej i polskiej społeczności Aleksandrowa w okresie II wojny światowej oraz okoliczności wysiedlenia aleksandrowskich Niemców po 1945 r.*
- ✓ *Główne kierunki przemian, jakie zaszły w Aleksandrowie po II wojnie światowej, w demografii, polityce, gospodarce, budownictwie, kulturze i oświacie*
- ✓ *Skład obecnych władz miejskich oraz postacie osób zasłużonych dla współczesnego Aleksandrowa - działaczy społecznych, religijnych, oświatowych, gospodarczych, sportowców itp.*
- ✓ *Zakres władzy, sposób wyboru i kierunki działalności różnych organów władz samorządowych na przykładzie miasta i gminy Aleksandrów*

PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW:

Warunki realizacji programu :

Program adresowany jest do wszystkich uczniów II etapu kształcenia (klas IV-VI szkoły podstawowej) lub wszystkich uczniów wybranej klasy z poszerzonym programem edukacji regionalnej.

Program powinien być w całości realizowany przez jednego nauczyciela, np. historyka, polonistę lub bibliotekarza.

W zależności od tego, kto jest wykonawcą, powinien być realizowany w ramach godzin przeznaczonych na dany przedmiot albo w ramach dodatkowych godzin dyrektorskich, być może dofinansowanych z budżetu samorządu terytorialnego.

Formy realizacji programu :

- ✓ *Wycieczki krajoznawcze po Aleksandrowie, Łodzi i całym Regionie Łódzkim.*
- ✓ *Zwiedzanie muzeów historycznych i regionalnych oraz uczestnictwo w lekcjach muzealnych.*
- ✓ *Przygotowanie wystaw historycznych w klasie lub bibliotece szkolnej.*
- ✓ *Ankiety i sondaże uliczne.*
- ✓ *Wywiady ze znanymi aleksandrowianami oraz członkami rodziny.*
- ✓ *Inscenizacje i metoda dramy (np. wybory, targi turystyczne).*
- ✓ *Metoda projektu.*
- ✓ *Reportaże i fotoreportaże.*
- ✓ *Przygotowanie plansz i pomocy dydaktycznych.*
- ✓ *Praca z ilustracjami, planami miast i mapami historycznymi oraz współczesnymi.*
- ✓ *Interpretacja wykresów i danych statystycznych.*
- ✓ *Wyszukiwanie wiadomości w literaturze oraz w Internecie*
- ✓ *Praca w grupach.*
- ✓ *Rozmowa nauczająca.*

TREŚCI NAUCZANIA (KLASA IV)

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
<i>DZIAŁ I:</i> <i>NAJBLIŻSZE OTOCZENIE - DOM RODZINNY I SZKOŁA.</i>	1. Szkolne muzeum. Poszukiwanie pamiątek przeszłości rodzinnej i przygotowanie wystawy.	Poznanie realiów życia w Aleksandrowie w czasach naszych rodziców, dziadków i pradziadków. Kształtowanie szacunku wobec dorobku przeszłych pokoleń oraz potrzeby ochrony i kultywowania tradycji rodzinnych.	Zbieranie pamiątek historycznych: dawnych zdjęć, dokumentów, pieniędzy, przedmiotu codziennego użytku. Przygotowanie wystawy historycznej „Z dziejów Aleksandrowa i okolic w XX wieku” w bibliotece szkolnej. Lekcja muzealna przy wykorzystaniu zgromadzonych na wystawie eksponatów. <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. przygotowanie pamiątek, 1 h. lekcja muzealna)</i>
	2. Moje drzewo genealogiczne . Poznaję historię swojej rodziny.	Zapoznanie uczniów z podstawowymi pojęciami genealogii, budową, rodzajami i znakami umownymi stosowanymi w tablicach genealogicznych. Uświadomienie potrzeby badań amatorskich historyczno-genealogicznych.	Wywiady z żyjącymi członkami rodziny na temat historii tradycji rodzinnych. Próba opracowania przez uczniów własnych wywodów przodków i rodowodów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	<p>3. Moja szkoła dawniej i dziś.</p>	<p>Poznanie historii naszej szkoły. Tradycje i symbolika szkoły. Patronka szkoły.</p>	<p>Wywiady z nauczycielami i starszymi absolwentami szkoły. Zapoznanie z zawartością kronik szkolnych i szkolnej witryny internetowej, wyglądem sztandaru, logo szkoły oraz postacią patronki (Marii Curie-Skłodowskiej). <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. wywiady i ich podsumowanie, 1 h. praca z kronikami i Internetem)</i></p>
	<p>4. Poznajemy nasze miasto.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z planem miasta, nazwami ulic (znaczenie nazw, patroni ulic), lokalizacją zabytków, pomników, urzędów, miejsc użyteczności publicznej. Zwrócenie uwagi na kalendarz tradycyjnych uroczystości.</p>	<p>Praca w grupach z planem miasta – zaplanowanie trasy wycieczki. Wycieczka po Aleksandrowie w poszukiwaniu ważniejszych zabytków i miejsc użyteczności publicznej. Fotoreportaż prezentujący rodzinne miasto w oczach uczniów. <i>Czas realizacji: 2 h.</i> <i>(1 h. zaplanowanie wycieczki w klasie, praca z planem miasta, 1 h. wycieczka po mieście)</i></p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	5. Ekologia w rodzinnym domu i mieście.	Kształtowanie odpowiedzialności za przyszłość środowiska geograficznego miasta i regionu. Zapoznanie z ochroną środowiska na terenie miasta i gminy Aleksandrów (rezerwat torfowy Rąbień, oczyszczalnia ścieków, pomniki przyrody).	Wywiady z członkami rodzin uczniów na temat zasad ochrony środowiska. Metoda projektu – przygotowanie „Raportu ekologicznego”. Dyskusja – rola rezerwatów przyrody, oczyszczalni ścieków, segregacji odpadów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	6. Najbliższe otoczenie - powtórzenie wiadomości.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Test sprawdzający wiadomości uczniów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>DZIAŁ II: REGIONALNE LEGENDY, TRADYCJE I ZWYCZAJE.</i>	7. W tę niezwykłą Wigilijną noc. Obrzędy i zwyczaje Bożonarodzeniowe w naszym regionie¹.	Zapoznanie uczniów z polskimi tradycjami związanymi ze świętami Bożego Narodzenia.	Ankieta adresowana do rodziców i dziadków uczniów na temat zwyczajów świątecznych kultywowanych w domach rodzinnych. Przygotowanie dekoracji plastycznej pt. „Świąteczne drzewko z tradycjami” na podstawie wyników ankiety. <i>Czas realizacji 1 h.</i>

¹ Najlepiej zrealizować ten oraz kolejny temat w okresach przedświątecznych., można zamiennie wybrać się na lekcję muzealną związaną ze świętami Bożego Narodzenia, a temat tradycji wielkanocnych przeprowadzić w klasie.

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	8. Nie tylko dyngus. Tradycje Wielkanocne w naszym regionie.	Zapoznanie uczniów z polskimi tradycjami związanymi ze świętami Wielkanocy.	Wywiady z rodziną. Lekcja muzealna w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi na temat ludowych zwyczajów wielkanocnych w różnych częściach Polski. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	9. Na ludową nutę. Muzyczne tradycje Regionu Łódzkiego.	Zapoznanie uczniów z muzyką ludową Regionu Łódzkiego. Kształtowanie wrażliwości muzycznej uczniów i szacunku dla tradycji.	Wysłuchanie repertuaru lokalnego zespołu ludowego „Aleksandrowianie”, aleksandrowskiego chóru lub łódzkiej kapeli podwórkowej. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	10. Z diabłem w zmowie ? Przemysłowcy łódzcy w oczach robotników.	Zapoznanie uczniów z podaniami ludowymi powstałymi w kręgu łódzkich robotników na temat początków Łodzi i przemysłowców. Kształtowanie krytycznego podejścia do tego typu źródeł historycznych.	Praca w grupach z zadaną literaturą. Dyskusja na temat: „Prawda to czy bajka ?” <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	11. Śladami diabła Boruty. Legendy łączyckie	Zapoznanie uczniów z polskimi podaniami ludowymi na temat diabłów, a szczególnie łączyckiego diabła	Praca w grupach z zadaną literaturą. Inscenizacja fragmentów poznanych legend.

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
		Boruty.	<i>Czas realizacji 1 h.</i>
	12. Regionalne legendy i tradycje – powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Quiz sprawdzający wiedzę i umiejętności uczniów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>

TREŚCI NAUCZANIA (KLASA V)

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
<p><i>Dział III:</i></p> <p><i>Ogólna charakterystyka regionu, symbole regionalne.</i></p>	<p>1. W sercu Polski. Położenie i warunki geograficzne Aleksandrowa oraz jego przynależność administracyjna dawniej i dziś.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z warunkami geograficznymi Aleksandrowa i Regionu Łódzkiego.</p> <p>Poznanie dziejów polityczno-administracyjnych ziem obecnego województwa łódzkiego (okres przedrozbiorowy, czasy zaborów, XX wiek).</p> <p>Uświadomienie dlaczego Aleksandrów nazywano początkowo Łęczycim, a potem Łódzkim.</p>	<p>Praca z mapami geograficzną (fizyczną), administracyjną, historycznymi.</p> <p>Rozmowa nauczająca – przynależność administracyjna ziem Polski Środkowej X-XX w.</p> <p><i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>2. Wokół łódki, murów, lwów i orłów. Poznajemy herby Łodzi, powiatu zgierskiego i województwa łódzkiego.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z podstawami polskiej heraldyki ziemskiej oraz współczesną symboliką heraldyczną województwa łódzkiego i powiatu zgierskiego.</p>	<p>Rozmowa nauczająca – pojęcia heraldyki, herbu, pochodzenie i budowa herbów rycerskich, zasady stosowane w heraldyce samorządowej.</p> <p>Praca z ilustracjami (budowa herbu, herby rycerskie, herby ziemskie, współczesne herby samorządowe).</p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<i>Czas realizacji 1 h.</i>
	3. Miasto Aleksandra. Znaczenie nazwy i herbu Aleksandrowa.	Zapoznanie uczniów z podstawami heraldyki miejskiej, symboliką samorządową miasta i gminy Aleksandrów oraz dziejami herbu miasta Łodzi. Uświadomienie faktu pochodzenia nazwy Aleksandrów od imienia cara Aleksandra I. Rozwijanie wrażliwości estetycznej uczniów oraz poczucia przynależności do społeczności lokalnej.	Rozmowa nauczająca – pochodzenie herbów miast, symbolika tych herbów, pojęcie herbu mówiącego. Praca z ilustracjami (różne herby miejskie, dzieje herbu Łodzi, herb Aleksandrowa). Praca plastyczna – własny projekt herbu miasta, szkoły, klasy, podwórka, rodziny. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	4. Symbolika regionu - powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Powtórzenie w formie ustnej z wykorzystaniem map i materiału ilustracyjnego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	5. Symbolika regionu – sprawdzian pisemny.		Test sprawdzający wiadomości uczniów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>Dział IV: Jak żyli dawni mieszkańcy na-</i>	6. Na zamku średniowiecznym.	Przybliżenie uczniom cech średniowiecznej architektury obronnej (romańskiej i gotyckiej) oraz obyczajów	Wykorzystanie fragmentów filmu „Krzyżacy” lub inscenizacja pasowania na rycerza.

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
<i>szego regionu ?</i>		wości rycerskiej.	Omówienie przebiegu turnieju rycerskiego na podstawie zdjęć z turnieju na zamku Łęczyckim. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	7. Zabytki średniowieczne województwa łódzkiego.	Zapoznanie z lokalizacją i historią zamków na terenie województwa łódzkiego (Inowłódz, Uniejów, Oporów, Łęczyca, Rawa Mazowiecka...).	Praca z mapą, przewodnikami, albumami i innymi materiałami ilustracyjnymi. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	8. Wystawa poświęcona najstarszym zabytkom sakralnym i obronnym regionu.	Rozwijanie wyobraźni i zdolności manualnych uczniów oraz umiejętności wykorzystywania wiedzy teoretycznej nabytej na poprzednich lekcjach w praktyce.	Przygotowanie makiet wybranych zamków i kościołów na potrzeby wystawy historycznej „Średniowieczne zabytki województwa łódzkiego” w bibliotece szkolnej. Lekcja muzealna przy wykorzystaniu zgromadzonych na wystawie prac, zdjęć, map i rycin . <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. przygotowanie wystawy, przydział zadań, 1 h. lekcja muzealna)</i>
	9. W chłopskiej chałupie. Życie codzienne i folklor chłopów w Polsce	Przybliżenie uczniom warunków życia, wyposażenia domów, ubioru oraz	Praca z albumami, materiałami ilustracyjnymi oraz eksponatami przy-

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	Centralnej.	zwyczajów dnia codziennego chłopów polskich (ze szczególnym uwzględnieniem wsi sieradzkiej, łowickiej i opoczyńskiej).	niesionymi przez uczniów. Wykorzystanie fragmentów filmu lub książki „Chłopi”. Wizyta w Muzeum Archeologiczno-Etnograficznym w Łodzi (ekspozycja etnograficzna) lub wycieczka do skansenu w Łowiczu. <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, 1 h. wycieczka do muzeum i lekcja muzealna)²</i>
	10. Aleksandrowski słownik gwarowy.	Zapoznanie uczniów z najważniejszymi cechami językowymi gwar lokalnych w różnych częściach Polski (zwłaszcza gwarą sieradzką). Zwrócenie uwagi na historycznie uwarunkowane przeżytki językowe we współczesnej polszczyźnie aleksandrowian (np. rusycyzmy, germanizmy, słowa gwarowe).	Ankieta skierowana do starszych członków rodzin uczniów pt. „Poszukujemy nie używanych dziś słów i powiedzeń znanych w naszych domach”. Opracowanie w oparciu o wyniki ankiety projektu „Aleksandrowskiego słownika gwarowego”. Pogadanka – o czym świadczą te za-

² W praktyce szkolnej być może nie uda się zrealizować wszystkich zaplanowanych w programie wycieczek, czas realizacji tego i podobnych tematów może więc być skracany do 1 godziny. W programie przewidziano plan optymalny. Może się też zdarzyć, że kilka tematów będzie realizowanych łącznie, w ramach jednej wycieczki, np. do Łodzi

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<p>pomniane wyrazy (przeszłość historyczna regionu, pochodzenie aleksandrowian, zmiany technologiczne...)</p> <p><i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>11. W szlacheckim dworku. Dwory w okolicach Aleksandrowa.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z cechami architektonicznymi, historią i lokalizacją dworów szlacheckich w okolicach Aleksandrowa (Nakielnica, Zgniłe Błoto, Wola Grzybkowa, Bełdów). Przybliżenie uczniom warunków życia, wyposażenia domów oraz zwyczajów polskiego ziemiaństwa.</p>	<p>Praca z mapą, albumami, materiałami ilustracyjnymi. Wykorzystanie fragmentów filmu lub książki „Noce i dnie”. Możliwa wycieczka piesza lub autokarowa do jednego z zachowanych okolicznych dworów szlacheckich, np. do Bełdowa.</p> <p><i>Czas realizacji 2 h.</i></p> <p><i>(1 h. realizacja tematu w klasie, opracowanie trasy wycieczki, 1 h.. wycieczka po gminie)</i></p>
	<p>12. W pałacu łódzkiego fabrykanta. Najciekawsze wille i pałace Łodzi.</p>	<p>Przybliżenie uczniom warunków życia, wyposażenia domów, ubioru oraz zwyczajów dnia codziennego łódzkich fabrykantów. Zapoznanie z lokalizacją najważniejszych pałaców na planie Łodzi.</p>	<p>Praca z planem Łodzi, albumami, przewodnikami i materiałami ilustracyjnymi. Wykorzystanie fragmentów filmu lub książki „Ziemia obiecana”.</p> <p>Wizyta w Muzeum Historii Miasta Łodzi (pałacu Poznańskiego) lub re-</p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<p>zydencji Księży Młyn (willi Herbsta). <i>Czas realizacji 2 h</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, 1 h.. wycieczka do wybranego muzeum wewnątrz pałacowych)</i></p>
	<p>13. W mieście tysiąca kominów. Życie codzienne robotników łódzkich w XIX w.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z cechami XIX-wiecznej architektury przemysłowej Łodzi, lokalizacją największych kompleksów fabrycznych na planie miasta oraz warunkami życia i pracy dawnych robotników.</p>	<p>Praca z planem Łodzi, albumami, przewodnikami i materiałami ilustracyjnymi. Wykorzystanie fragmentów filmu lub książki „Ziemia obiecana”. Możliwa wycieczka do Łodzi i zwiedzanie osiedla robotniczego oraz kompleksu fabrycznego Księży Młyn (dawne zakłady Scheiblera) lub Centrum Manufaktura (dawne fabryki Poznańskiego). <i>Czas realizacji 2 h..</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, 1 h.. wycieczka po fabrycznych zakątkach Łodzi)</i></p>
	<p>14. Życie codzienne – powtórzenie.</p>	<p>Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu pro-</p>	<p>Powtórzenie w formie ustnej z wykorzystaniem fragmentów literatury</p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
		gramowego.	pięknej i materiału ilustracyjnego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	15. Życie codzienne – sprawdzian pisemny.		Test sprawdzający wiadomości uczniów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>Dział V: Cudze chwalicie – swego nie znacie. Walory krajo- znawcze Regionu Łódzkiego</i>	16. Łęczyca. W dawnej stolicy naszego regionu.	Zapoznanie uczniów z dziejami Łęczycy (i Tumu), jej zabytkami oraz współczesnością.	Praca w grupach – samodzielne przygotowanie plakatów na temat historii, zabytków, współczesności poszczególnych miejscowości oraz ich prezentacja na kolejnych lekcjach. Praca z mapami, albumami, przewodnikami, materiałami ilustracyjnymi. <i>Czas realizacji 1 h. (realizacja tematu w klasie z wykorzystaniem prezentacji miejscowości przygotowanej przez grupy uczniów w domu)</i>
	17. Zgierz. Poznajemy stolicę naszego powiatu.	Zapoznanie uczniów z historią Zgierza, zabytkami oraz współczesnością.	Praca w grupach – samodzielne przygotowanie plakatów na temat historii, zabytków, współczesności poszczególnych miejscowości oraz ich pre-

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<p>zentacja.</p> <p>Praca z mapami, albumami, przewodnikami, materiałami ilustracyjnymi.</p> <p><i>Czas realizacji 1 h. (realizacja tematu w klasie z wykorzystaniem prezentacji miejscowości przygotowanej przez grupy uczniów w domu)</i></p>
	<p>18. Pabianice. Stare miasto z trzema koronami w herbie.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z historią Pabianic, zabytkami oraz współczesnością.</p>	<p>Praca w grupach – samodzielne przygotowanie plakatów na temat historii, zabytków, współczesności poszczególnych miejscowości oraz ich prezentacja.</p> <p>Praca z mapami, albumami, przewodnikami, materiałami ilustracyjnymi.</p> <p><i>Czas realizacji 1 h. (realizacja tematu w klasie z wykorzystaniem prezentacji miejscowości przygotowanej przez</i></p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<i>grupy uczniów w domu)</i>
	19. Piotrków Trybunalski. Miejsce szlacheckich sejmów i trybunałów koronnych³.	Zapoznanie uczniów z historią Piotrkowa Trybunalskiego, zabytkami oraz współczesnością.	Praca w grupach – samodzielne przygotowanie plakatów na temat historii, zabytków, współczesności poszczególnych miejscowości oraz ich prezentacja. Praca z mapami, albumami, przewodnikami, materiałami ilustracyjnymi. <i>Czas realizacji 1 h. (realizacja tematu w klasie z wykorzystaniem prezentacji miejscowości przygotowanej przez grupy uczniów w domu)</i>
	20. I. Szkolne Targi Turystyczne pt. „Majówka w Sercu Polski”	Rozwijanie umiejętności retorycznych, plastycznych i aktorskich uczniów. Prezentacja wiedzy nabytej podczas lekcji regionalnych innym uczniom szkoły.	Metody – drama, praca w grupach. Podczas Szkolnych Targów Turystycznych uczniowie z poszczególnych grup wcielają się w rolę pracowników biur promocji poszczególnych miast Regionu Łódzkiego. Poprzez atrakcyjne plakaty, odpowiednio do-

³ Dobór omawianych w ramach programu miejscowości można modyfikować. Inne propozycje to np. Sieradz, Wieluń, Poddębice, Konstantynów...

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			brane stroje, rekwizyty i hasła reklamowe mają zachęcić do odwiedzenia swego stoiska. Efekt tych prezentacji ocenią goście Targów swymi głosami. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	21. Łódź i Region Łódzki w Internecie.	Zaprezentowanie adresów stron internetowych, gdzie można znaleźć informacje o historii, zabytkach oraz współczesności Łodzi i regionu.	Przegląd najciekawszych stron internetowych o tematyce regionalnej. Przygotowanie wykazu przydatnych adresów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	22. Aleksandrów Łódzki w Internecie⁴.	Zaprezentowanie adresów stron internetowych, gdzie można znaleźć informacje o historii, zabytkach oraz współczesności Aleksandrowa	Przegląd najciekawszych stron internetowych o tematyce regionalnej. Przygotowanie wykazu przydatnych adresów. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	23. Okolice Łodzi - powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Powtórzenie w formie ustnej z wykorzystaniem map i materiału ilustracyjnego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>

⁴ Obie lekcje powinny odbyć się w pracowni komputerowej z dostępem do Internetu

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	<p>24. Okolice Łodzi – sprawdzian pisemny.</p>		<p>Test sprawdzający wiadomości uczniów. <i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>25. Wycieczka objazdowa po województwie łódzkim⁵.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z walorami turystycznymi poznanych na lekcjach miejscowości. Rozwijanie umiejętności przewodników.</p>	<p>Objazdowa wycieczka autokarowa po województwie łódzkim. Zwiedzanie zabytków i muzeów regionalnych. Przygotowanie uczniów do roli młodych przewodników. <i>Czas realizacji 1 h.</i></p>

⁵ Wycieczka zgodna z ofertą turystyczną biura, np. trasa Aleksandrów-Zgierz-Łęczyca-Łowicz lub Aleksandrów-Pabianice-Piotrków-Sulejów

TREŚCI NAUCZANIA (KLASA VI)

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
<p><i>Dział VI:</i></p> <p><i>Ex navicula – navis.</i></p> <p><i>(Z łódeczki – łódź).</i></p> <p><i>Z kart historii Łodzi.</i></p>	<p>1. Gdy Łódź była mniejsza od Aleksandrowa. Skromne początki metropolii.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z datą i okolicznościami nadania praw miejskich Łodzi oraz lokalizacją średniowiecznego miasteczka na tle współczesnego planu miasta. Rozwijanie umiejętności orientacji na planie miasta Łodzi.</p>	<p>Praca z tekstem źródłowym – aktem lokacyjnym miasta Łodzi z 1423 r.</p> <p>Praca ze współczesnym planem Łodzi (lokalizacja Placu Kościelnego, Starego Rynku...). Analiza i interpretacja danych statystycznych i wykresów (porównanie liczby ludności Łodzi i Aleksandrowa około 1820 r.)</p> <p><i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>2. Potęga łódzkiej bawełny. Łódź jako centrum przemysłu włókienniczego.</p>	<p>Zapoznanie uczniów z przyczynami i etapami rozwoju Łodzi jako ośrodka przemysłowego. Wskazanie pogłębiającej się dysproporcji w stosunku do Aleksandrowa.</p>	<p>Praca z planem współczesnym oraz reprintami dawnych planów Łodzi (z 1 połowy XX w.). Praca z materiałem ilustracyjnym (widoki Łodzi z pocz. XX w.). Analiza i interpretacja danych statystycznych oraz wykresów (wzrost liczby ludności i produkcji przemysłowej Łodzi w XIX-XX w.)</p> <p><i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>3. Ulica Piotrkowska – bijące serce</p>	<p>Przedstawienie cech najważniejszych</p>	<p>Praca z albumami i ilustracjami (za-</p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	Łodzi.	stylów architektonicznych łódzkich kamienic (klasycyzm, eklektyzm, secesja) na przykładzie Piotrkowskiej. Zapoznanie uczniów z postaciami najwybitniejszych łodzian. Uświadczenie uczniom roli urbanistycznej, gospodarczej i kulturalnej ulicy Piotrkowskiej dla całej Łodzi.	bytki secesji, najciekawsze fasady kamienic). Spacer po Piotrkowskiej śladem wybitnych łodzian (pomniki, fasady kamienic, gwiazdy na pasażu). Praca ze słownikami i encyklopediami (biogramy najwybitniejszych łodzian). <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, 1 h. wycieczka na ul. Piotrkowską)</i>
	4. Śladami żydowskiej Łodzi. Historyczna rola, kultura i zagłada Żydów łódzkich.	Zapoznanie uczniów z obrzędami religijnymi i kulturą żydowską. Uzmysłowienie gospodarczej i kulturalnej roli społeczności żydowskiej dla dziejów Łodzi. Kształtowanie postawy tolerancji i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań i narodowości.	Praca z ilustracjami (zdjęcia dawnych synagog i z getta łódzkiego). Praca z planem Łodzi (getto łódzkie na tle współczesnego planu miasta). Udział w lekcji muzealnej na temat kultury żydowskiej w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. Wycieczka i zwiedzenie cmentarza żydowskiego w Łodzi albo synagogi. <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, przygotowanie trasy wycieczki, 1 h. wy-</i>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<i>cieczka po mieście lub udział w lekcji muzealnej)</i>
	5. Hollyódź – teatralne i filmowe tradycje Łodzi.	Przybliżenie uczniom roli powojennej Łodzi jako centrum kultury i nauki, a zwłaszcza sztuki filmowej. Rozwijanie umiejętności korzystania z planu miasta.	Metoda projektu i praca w grupach – przygotowanie oraz prezentacja informacji biograficznych na temat najwybitniejszych aktorów i reżyserów związanych z Łodzią. Praca z planem miasta (lokalizacja wyższych uczelni, szkoły filmowej, teatrów i muzeów łódzkich). <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	6. Z kart historii Łodzi – powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Quiz sprawdzający wiadomości uczniów. Wykorzystanie planu miasta i materiału ilustracyjnego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	7. Z kart historii Łodzi – sprawdzian pisemny.		Sprawdzian testowy z zakresu przerobionego działu programowego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>Dział VII: Początki Aleksandrowa.</i>	8. Na tropach łowców z epoki kamienia.	Zapoznanie uczniów z prehistorią okolic Aleksandrowa, a w szczególności z wykopaliskami z epoki kamienia	Praca z ilustracjami, planszami poglądowymi i przezroczami. Obejrzenie nagrania reportażu Telewizji Łódź z

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
		na wydmach koło Torfowiska Rąbień.	wykopalisk w Rąbieniu. Można z tematem tym połączyć zwiedzanie stałej ekspozycji archeologicznej w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi. <i>Czas realizacji 1 h</i>
	9. W środku Puszczy Łódzkiej.	Zapoznanie uczniów z rozwojem osadnictwa na terenie obecnej gminy Aleksandrów w okresie przedprzemysłowym (do początku XIX w.). Poznanie nazw najstarszych okolicznych wsi. Rozwijanie umiejętności pracy z mapą historyczną.	Praca z fragmentami map historycznych: Okolic Łodzi w końcu XVI w. oraz Mapy Prus Południowych Davida von Gilly z lat 1802-3 – dostrzeżenie zmian zalesienia, sieci dróg, lokalizacji wsi na obu mapach. Praca z tabelą – Najstarsze wsie okolic Aleksandrowa. <i>Czas realizacji 1 h</i>
	10. Gdy Aleksandrów był większy od Łodzi.	Przybliżenie uczniom postaci założyciela miasta – Rafała Bratoszewskiego, treści aktu lokacyjnego z 1822 r. i dziejów Aleksandrowa w 1 połowie XIX w. Rozwijanie umiejętności pracy z mapą i tekstami źródłowymi.	Praca z fragmentami map topograficznych okolic Łodzi – Mapy Kwatermistrzostwa z lat 1822-43 oraz mapy współczesnej – dostrzeżenie różnic, zwłaszcza dysproporcji w rozwoju Aleksandrowa, Zgierza i Łodzi w XIX

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<p>w. i wspólnie.</p> <p>Praca z planami miasta – historycznym z XIX w. i współczesnym.</p> <p>Praca z tekstami źródłowymi – fragmentem herbarza Adama Bonieckiego (Bratoszewscy) i aktem lokacyjnym miasta Aleksandrowa z 1822 r.</p> <p><i>Czas realizacji 1 h</i></p>
	<p>11. Nie tylko domy tkaczy. Zabytki Aleksandrowa.</p>	<p>Opracowanie „Przewodnika turystycznego po Aleksandrowie”. Zapoznanie ze specyfiką turystyczną rodzinnego miasta, lokalizacją i wartością historyczną najważniejszych zabytków. Rozwijanie umiejętności przewodników. Uświadamianie potrzeby ochrony zabytków przeszłości.</p>	<p>Praca z planem Aleksandrowa – lokalizacja ważniejszych zabytków, pomników i tablic pamiątkowych.</p> <p>Praca w grupach – przygotowanie przez uczniów różnych tras turystycznej wycieczki po Aleksandrowie np. śladami aleksandrowskich Niemców, Żydów, przemysłu... Prezentacja i ocena przygotowanych tras wycieczek.. Wspólna wycieczka po mieście w której uczniowie odegrają rolę przewodników.</p> <p><i>Czas realizacji 2 h.</i></p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<i>(1 h. przygotowanie przez grupy i prezentacja tras wycieczek, 1 h. wycieczka po mieście)</i>
	12. Początki Aleksandrowa – powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Powtórzenie w formie ustnej. <i>Czas realizacji 1 h</i>
	13. Początki Aleksandrowa – sprawdzian pisemny.		Sprawdzian testowy z zakresu przerobionego działu programowego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>Dział VIII: Maty Aleksandrów a wielka historia.</i>	14. Nasi przodkowie – powstańcy, patrioci, obrońcy polskości.	Zapoznanie uczniów z udziałem aleksandrowian w polskich powstaniach narodowych XIX w. (listopadowym, styczniowym), wydarzeniach rewolucji 1905 r., organizacjach niepodległościowych oraz walkach okresu I wojny światowej. Ćwiczenie umiejętności analizy i interpretacji tekstów źródłowych. Kształtowanie postaw patriotycznych młodzieży	Praca w grupach z zadanymi fragmentami literatury (artykułów historycznych) oraz tekstami źródłowymi (dokumenty, wspomnienia) z wydawnictwa „Aleksandrów wczoraj i dziś”. Prezentacja przez grupy zebranych informacji i wspólne przygotowanie notatki. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	15. Aleksandrów w początkach XX wieku. Przemysłowe miasto trzech	Zapoznanie uczniów ze specyfiką rozwoju przemysłowego Aleksandro-	Rozmowa nauczająca – przyczyny utraty praw miejskich przez Aleksan-

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
	nacji.	wa na przełomie XIX i XX w. (przemysł pończosznicy, część aglomeracji łódzkiej). Przybliżenie struktury narodowościowej i religijnej ludności osady w tym czasie (dominacja Niemców - ewangelików, wzrost roli i aktywności Polaków, żydowski - chasydzki ośrodek religijny). Kształtowanie postawy tolerancji wobec innych narodów i religii.	drów (1869) oraz ich odzyskania (1924), specyfika aleksandrowskiego przemysłu, dzieje miasta w okresie międzywojennym. Analiza i interpretacja wykresów prezentujących zmiany liczby ludności Aleksandrowa oraz jej strukturę narodowościową i religijną w XIX-XX w. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	16. Straszne czasy. Aleksandrów i okolice w okresie II wojny światowej.	Poznanie dziejów Aleksandrowa – Wirkheim w okresie II wojny światowej oraz wojennych losów własnych rodzin. Rozwijanie umiejętności dziennikarskich. Kształtowanie postaw patriotycznych uczniów.	Praca w grupach z zadaną literaturą – fragmentami książki „Aleksandrów - miasto trzech narodów” obrazującymi losy aleksandrowskich Żydów i Polaków w latach 1939-45. Przygotowanie ankiet lub wywiadów z babkami i dziadkami na temat przeżyć z okresu II wojny światowej. Prezentacja wyników na lekcji. Z tematem tym można powiązać zwiedzanie Muzeum Tradycji Niepod-

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			ległociowych w Łodzi, Oddziału na Radogoszczu. <i>Czas realizacji 2 h..</i> <i>(1 h. realizacja tematu w klasie, 1 h. prezentacja wywiadów przygotowanych przez uczniów lub wycieczka do muzeum)</i>
	17. Chwila zadumy . Spacer na aleksandrowski cmentarz.	Rozbudzanie wrażliwości patriotycznej uczniów oraz postawy szacunku wobec bohaterskich czynów przodków.	Spacer na aleksandrowski cmentarz chrześcijański i zapalenie zniczy na grobie nieznanego żołnierza oraz innych grobach zasłużonych. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	18. Mały Aleksandrów a wielka historia – powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Powtórzenie w formie ustnej. <i>Czas realizacji 1 h</i>
	19. Mały Aleksandrów a wielka historia – sprawdzian pisemny.		Sprawdzian testowy z zakresu przerobionego działu programowego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>
<i>Dział IX: Współczesny Aleksandrów</i>	20. Powojenne przemiany w naszym mieście.	Zapoznanie uczniów z głównymi kierunkami przemian, jakie zaszły w Aleksandrowie po II wojnie światowej	Spotkanie z zasłużonymi aleksandrowianami starszego pokolenia, np. działaczami Towarzystwa Przyjaciół

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
<i>Łódzki.</i>		(miasto czysto polskie, odbudowa i rozbudowa przemysłu, rozwój oświaty, kultury, budownictwa mieszkaniowego)	Aleksandrowa. Wywiady na temat: „Co zmieniło się w naszym mieście od zakończenia II wojnie światowej ?” <i>Czas realizacji 1 h.</i>
	21. Wybitni aleksandrowianie. Wywiady.	Poznanie postaci osób zasłużonych dla współczesnego Aleksandrowa - działaczy społecznych, religijnych, gospodarczych, sportowców, naukowców itp. Rozwijanie umiejętności dziennikarskich uczniów.	Podzielenie klasy na grupy i przygotowanie pytań do poszczególnych osób. Wywiady przeprowadzane „w terenie” w ramach pracy domowej. Prezentacja wywiadów w klasie. <i>Czas realizacji 2 h.</i> <i>(1 h. przygotowanie pytań do wywiadów, 1 h. prezentacja wywiadów przeprowadzonych przez uczniów)</i>
	22. Co gnębi dzisiejszych aleksandrowian ? Sondaż uliczny⁶.	Poznanie opinii mieszkańców Aleksandrowa o swym mieście. Rozwijanie aktywnego i świadomego udziału uczniów w życiu wspólnoty lokalnej	Wspólne przygotowanie pytań do ankiety ulicznej pod hasłem: „Co podobają się Panu (Pani) a co nie we współczesnym Aleksandrowie ?”. Przeprowadzenie ankiety „w terenie” w ramach pracy domowej. Prezentacja i

⁶ W praktyce oba tematy można przeprowadzić równocześnie – kilka wyznaczonych osób przeprowadzi wywiady, a pozostali – ankietę, wspólna prezentacja wyników na lekcji. Najciekawsze wywiady oraz wyniki ankiety powinny zostać opublikowane na stronie internetowej szkoły lub w lokalnej prasie.

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<p>podsumowanie wyników ankiety w klasie.</p> <p><i>Czas realizacji 2 h.</i></p> <p><i>(1 h. przygotowanie pytań do ankiety, 1 h. prezentacja wyników ankiety przeprowadzonej przez uczniów).</i></p>
	<p>23. Lokalna demokracja. Funkcjonowanie władz samorządowych w Aleksandrowie.</p>	<p>Zapoznanie uczniów ze sposobem wyboru, zakresem władzy i działalnością władz samorządowych miasta i gminy - Burmistrza, Rady Miasta...</p>	<p>Wizyta w sali obrad Rady Miejskiej lub wywiady z Burmistrzem i innymi przedstawicielami władz lokalnych na temat ich obowiązków, planów inwestycyjnych w mieście itp.</p> <p><i>Czas realizacji 1 h.</i></p>
	<p>24. Wybory młodych władz Aleksandrowa.</p>	<p>Sprawdzenie praktyczne nabytej poprzednio wiedzy o zasadach demokracji lokalnej. Rozwijanie umiejętności retorycznych i aktorskich uczniów. Kształtowanie aktywnej, obywatelskiej postawy.</p>	<p>Metoda dramy. Wyznaczenie z grona uczniów 3 kandydatów na młodego Burmistrza Aleksandrowa, dobór sztabów wyborczych., przygotowanie i prezentacja programów, kampania wyborcza, tajne wybory w 2 turach (głosuje cała klasa), podsumowanie przebiegu kampanii i wyniku wyborów przez nauczyciela.</p>

DZIAŁY	TREŚCI NAUCZANIA	CELE I ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI
			<i>Czas realizacji 1 h.</i>
	25. Współczesny Aleksandrów – powtórzenie.	Powtórzenie i utrwalenie wiadomości z zakresu przerobionego działu programowego.	Quiz sprawdzający wiadomości uczniów. <i>Czas realizacji 1 h</i>
	26. Współczesny Aleksandrów – sprawdzian pisemny.		Sprawdzian testowy z zakresu przerobionego działu programowego. <i>Czas realizacji 1 h.</i>